

เครื่องมือแพทย์

เครื่องมือแพทย์ที่มีเครื่องหมาย อย. เช่น ดุงฆาอนามัย ดุงมือสำหรับการตรวจโรค ดุงมือสำหรับการศัลยกรรม ชุดตรวจที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชื้อเอชไอวี และเลนส์สัมผัส ฉลากต้องมีเครื่องหมาย อย. ตัวอย่างเช่น

สำหรับกลุ่มเครื่องมือแพทย์ที่ไม่มีเครื่องหมาย อย. แต่ต้องมีเลขที่แจ้งรายละเอียดเครื่องมือแพทย์บนฉลาก ได้แก่

1. เครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้เพื่อกายภาพบำบัด เช่น เก้าอี้ตรวจไฟฟ้าสติก เตียงวดอินฟราเรด เครื่องสั่นเท้า รวมทั้งอุปกรณ์ที่นำมาใช้ทางด้านเสริมความงามต่าง ๆ
2. เครื่องตรวจวัดระดับหรือปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกาย
3. เต้านมซิลิโคนใช้ฝังในร่างกาย
4. เครื่องหรืออุปกรณ์ที่ใช้ภายนอกเพื่อเสริมหรือกระชับเต้านม

วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน

วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนที่มีเครื่องหมาย อย. เช่น ผลิตภัณฑ์ป้องกันกำจัด/ไล่แมลง ผลิตภัณฑ์กำจัดหนู ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดพื้นผิวประเภทกรด-ด่าง ผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อที่ใช้ในบ้านเรือน ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด เป็นต้น ฉลากต้องมีเครื่องหมาย อย. ตัวอย่างเช่น

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องแสดงเครื่องหมาย อย. ได้แก่ ก้อนดับกลิ่น/ลูกเหม็น ผลิตภัณฑ์สบหรือแก้วกำจัดที่มีน้ำเป็นตัวทำละลาย เทปลบกำจัด

ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนที่ไม่ต้องมีเครื่องหมาย อย. แต่ต้องมีเลขที่รับแจ้ง (เลขที่รับแจ้ง xxx/25xx)

การบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพได้อย่างปลอดภัยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง อาทิ ตัวผลิตภัณฑ์ ผู้จำหน่าย ผู้ซื้อ การขนส่ง การเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ และยังขึ้นกับการปฏิบัติตามข้อแนะนำที่ระบุไว้บนฉลาก ดังนั้น ผู้บริโภคจึงไม่ควรคำนึงแค่ว่ามี อย. คราวซื้อ หรือ ไม่มี อย. ไม่ควรซื้อ สิ่งที่น่าเป็นห่วงยิ่งที่ผู้บริโภคควรระวังไว้ คือ ก่อนการพิจารณาตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ควรอ่านข้อมูลบนฉลากให้ละเอียดและรู้จักใช้ข้อมูลบนฉลากให้เป็นประโยชน์ด้วย อาทิ ควรดูให้แน่ใจว่ามีการแสดงฉลากภาษาไทย ฉลากระบุที่อยู่ผู้ผลิต/นำเข้าชัดเจน และแสดงวันเดือนปีที่ผลิต และ/หรือ วันเดือนปีที่หมดอายุของผลิตภัณฑ์ ซึ่งการปฏิบัติตามข้อแนะนำข้างต้นจะช่วยให้ผู้บริโภคได้รับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่มีคุณภาพปลอดภัย และสมประโยชน์

ค้นหาคำตอบปลอดภัยผู้บริโภค
โทรสายด่วน อย. 1556

เล่ม 10/19/60/2021

เครื่องสำอาง อย. กับ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ

เครื่องสำอาง อย. กับ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ทำไมต้องมีเครื่องหมาย อย.

เครื่องหมาย อย. คือสัญลักษณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา(อย.) โดย อย. จะกำหนดให้ผู้ผลิต/นำเข้า ผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงสูงต้องขึ้นทะเบียนหรือแจ้งผลิตภัณฑ์ต่อเจ้าหน้าที่ก่อนออกจำหน่าย ซึ่งเมื่อได้รับอนุญาตให้จำหน่ายแล้วจะได้รับเครื่องหมาย อย. บนฉลาก จึงเป็นสิ่งบ่งบอกให้ผู้บริโภคทราบว่าผลิตภัณฑ์สุขภาพนั้นเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการปฏิบัติตามกฎหมายเบื้องต้นแล้ว เช่น มีมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เป็นต้น แต่ไม่ได้หมายความว่ารวมถึงได้รับอนุญาตโฆษณาแล้ว

ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ผู้บริโภคไม่ควรคำนึงถึงแค่ว่ามี อย. คราวซื้อ หรือ ไม่มี อย. ไม่ควรซื้อ เนื่องจาก

ผลิตภัณฑ์สุขภาพบางชนิดกฎหมายไม่ได้กำหนดให้แสดงเครื่องหมาย อย. บนฉลาก เช่น ผลิตภัณฑ์ยา เครื่องสำอาง วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน (บางชนิด) เครื่องมือแพทย์ (บางชนิด) รวมทั้งผลิตภัณฑ์อาหาร (บางชนิด) ด้วย

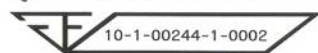

ผลิตภัณฑ์อะไรบ้างต้องมีเครื่องหมาย อย.

ผลิตภัณฑ์ที่มีระดับความเสี่ยงสูงมักจะมีเครื่องหมาย อย. อยู่บนฉลากผลิตภัณฑ์ ในที่นี้จะยกตัวอย่างตามกลุ่มผลิตภัณฑ์ ดังนี้

อาหาร

เครื่องหมาย อย. ในผลิตภัณฑ์อาหาร จะเรียกว่า เลขสารบบอาหาร ซึ่งจะมีตัวเลข 13 หลัก อยู่ในกรอบเครื่องหมาย อย. ตัวอย่างเช่น

กลุ่มอาหารที่ฉลากต้องมีเครื่องหมาย อย.

ได้แก่

- อาหารควบคุมเฉพาะ เช่น เครื่องดื่มและอาหารที่ขึ้นอยู่ในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทนมพร้อมดื่ม (ผลิตจากนมโค) โยเกิร์ตหมักดัดแปลงสำหรับทารก เป็นต้น
- อาหารที่กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐาน เช่น น้มน้ำบริโภคในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร น้ำแข็ง น้ำมันพืช น้ำมันถั่วเหลืองในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท อาหารที่สำเร็จรูป-น้ำปลา ซา กาแฟ เป็นต้น
- อาหารที่ต้องมีฉลาก เช่น ผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ หมากฝรั่งและลูกอม อาหารสำเร็จรูปที่พร้อมบริโภคทันที อาหารพร้อมปรุง เป็นต้น

สำหรับกลุ่มอาหารที่ไม่ต้องมีเครื่องหมาย อย. บนฉลาก ได้แก่

- อาหารทั่วไป เช่น เลี้ยงกันเดียว ข้าวสาร เครื่องเทศ เครื่องปรุงต่าง ๆ เช่น น้ำตาลทราย พริกไทย พริกป่น ฯลฯ
- อาหารที่ได้รับการยกเว้น เช่น เกลือบริโภค น้มนมถั่วเหลือง และน้ำผึ้งที่สถานที่ผลิตไม่เข้าข่ายโรงงาน เป็นต้น

ยา

ยาทุกชนิดจะไม่พบเครื่องหมาย อย. บนฉลาก แต่จะต้องพบเลขทะเบียนตำรับยา ซึ่งลักษณะของเลขทะเบียนตำรับยาที่แสดงบนฉลาก จะเป็นอักษรภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยตัวเลข เช่น ทะเบียนยาเลขที่ 1A 9999/46, 2A 9991/46 เป็นต้น

เครื่องสำอาง

ฉลากเครื่องสำอางทุกชนิด ตามกฎหมาย (ใหม่) กำหนดให้เครื่องสำอางทุกชนิดเป็นเครื่องสำอางควบคุม และไม่ต้องแสดงเครื่องหมาย อย. แต่ต้องแสดง เลขที่รับแจ้ง (กรณีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตหรือนำเข้าตั้งแต่ 14 กันยายน 2554 เป็นต้นไป) กำหนดให้เป็นเลข 10 หลัก ตัวอย่างเช่น 10-1-52xxxx และห้ามนำเลขที่รับแจ้งมาใช้ในกรอบเครื่องหมาย อย.

